

Ми маємо свою «Українську мрію»!

І ми її обов'язково реалізуємо

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ

Юрій ЛОГВІНОВ: «Російські війська намагалися знищити наш інститут»

Під час війни добре видно і найкращі, і найгірші якості людей, розумієш, на кого можна покластися, хто не підведе.

Любов СМОЛЯР: «Інтернаціоналізація та міжнародна співпраця – наші сильні сторони»

Університети, які роками впроваджували практики інтернаціоналізації, сьогодні мають суттєві переваги.

Ксенія ПІДДУБНА: «Моя душа в Україні. Я українка – я так відчуваю...»

Я не раз себе запитувала: чому в Україні люди дуже швидко протестують проти якихось неприйнятних речей і чому цього не відбувається в Росії?

Як Україна здобувала статус консультативного члена Антарктичного договору

Україна вже була членом цієї організації з 1994 року. Але наш статус був неповноцінним: ми не мали, як й інші два десятки країн, права голосу.

...Горять міста і села України. Ворог від безсилля руйнує все, до чого дотягнеться. З особливим садистським задоволенням знищує школи, дитячі садочки, університети і наукові установи. Навіщо освіта, яка відкриває шлях до свободи, гідності, справедливості, демократії та інших людських цінностей, яка виховує активну особистість? Переважна більшість росіян давно вже звикла, що не треба заглиблюватись, не треба думати, не треба прагнути і тим більше об'єктивно оцінювати події, які відбуваються в країні. Достатньо мати два чи три телевізійних канали, на яких розкажуть, як треба жити і як «правильно» думати. А якщо навіть чорних каналів значно більше, все одно то видимість багатоголосся, а насправді та сама зашореність і оскаженіла нетерпимість до тих, хто думає по-іншому, прагне жити по-іншому, і не хоче потрапити під чорний морок москви.

Щоб повернути хід історії назад, для України кремль приготував бомби, ракети, снаряди, окупацію, фільтраційні табори, в'язниці, сподіваючись відібрати майбутнє, яке українці хочуть творити своїми руками, разом з європейськими народами.

У другій половині червня обстріли українських міст і сіл стали частішими. Окупанти, зустрічаючи спротив, звиріють. Перші льотчики, збиті під Києвом, виходили на пресконференцію і каючись, запевняли, що вони нічого не знали, виконуючи злочинні накази, а тепер розуміють, що діяли, як фашисти, вбиваючи мирних людей..

В останні місяці ми вже таких зізнань не чули. По-перше, російські льотчики вже остерігаються залітати на нашу територію, де закінчили свій безславний шлях 217 літаків і їх пілотів (на 30 червня). А по-друге, з північної акваторії Каспійського моря, чи навіть з Кримського узбережжя, звідки запускають ракети, не видно (якщо не хочеш того бачити й розуміти), яким злочинцем ти є, розкидаючи вбивче залізо по нашій землі.

Кожного дня і кожної ночі по всій Україні звучать сирени. Чернігівська, Сумська, Харківська,

Донецька, Луганська, Миколаївська області – постійно перебувають під обстрілами. (Чи приходить в голову хоч декому з мешканців ближніх від нашого кордону російських міст, як воно – жити під бомбами, ракетами й снарядами? Чи приміряли вони подумки на себе, як це жити – у підвалах і сховищах, бачити, як перетворюються на руїни їхні помешкання і їхнє життя? Чи, може, вони переконані, що їх це не торкнеться?)

За чотири місяці війни росія випустила по Україні понад 2800 ракет. А ще – артилерійські снаряди, міни, бомби, застосування яких визнано злочином проти людяності. Багатьох мешканців України, які опинилися в тимчасовій окупації, чекало виселення з рідної землі. 22 червня – в річницю нападу Гітлера на Радянський Союз – була оприлюднена інформація: рашисти депортували на територію росії майже 2 млн українців, і з них – понад 300 тисяч дітей. Країна-викрадач, країна-злочинець, країна-терорист.

...Світ дивується стійкості і відвазі наших воїнів. Понад 40 держав світу допомагають Україні зброєю. 15 червня представники цих держав зібралися на зустріч «Рамштайн-3», щоб посилити цю допомогу.

До нас приїжджають лідери європейських країн. У другій половині червня – це президенти Франції і Румунії, прем'єр-міністр Італії і канцлер Німеччини. Прем'єр-міністр Великобританії Борис Джонсон, прибувши до Києва, запропонував програму підготовки для українських воїнів.

Україна – частина Європи. І ось настав цей день: Єврокомісія рекомендувала надати Україні європейську перспективу та статус кандидата в ЄС. Європейська рада підтвердила це рішення. Ми ще на один крок стали ближче до ЄС.

А на День Конституції ще із сьомої ранку біля Головоштамту у довгу чергу вилаштувалися охочі купити нову українську марку, створену за картиною 11-річної Софійки Кравчук із Волині.

Ми справді маємо свою «Українську мрію»! І ми її реалізуємо!

ВИПРОБУВАННЯ

Війна. Вистояти і перемагти

Продовжуємо хроніку українського спротиву

16 червня.
День сто двадцятій

У штаб-квартирі НАТО в Брюсселі проходить зустріч «Рамштайн-3». Підтримку України у сфері оборони забезпечують понад 40 держав, – заявив державний секретар США Ентоні Блінкен.

Обстріли. Загарбники завдали ракетного удару по місту Покровську та селищу Гришиному на Донеччині. Двоє людей поранені, пошкоджено 14 приватних будинків. За попередніми підрахунками, в Україні зруйновано або пошкоджено 116 тис. житлових будинків, у яких мешкали близько 3,5 млн громадян.

Ринок пального оживає: щодня в Україну заходять понад 230 бензовозів, – стверджує директор консалтингової компанії Сергій Куюн в колонці для НВ.

Візити. Президент Франції Еммануель Макрон, канцлер Німеччини Олаф Шольц та прем'єр-міністр Італії Маріо Драгі прибули до України. До них доєднався президент Румунії Клаус Йоганніс. Всі разом вони побували в Ірпені. «Ми побачили спустошене місто і клеймо варварства. І героїзм також, українців і українців, які зупинили російську армію, коли вона наступала на Київ. Україна чинить опір. Вона повинна мати змогу перемогти», – написав Макрон у твіттері.

Українська розвідка отримала технічну документацію «Кримського мосту».

17 червня. Візи для росіян та навчання для наших воїнів

росіяни створили понад 20 фільтраційних таборів і в'язниць на тимчасово окупованих територіях України – про це сказав представник України при міжнародних організаціях у Відні Євгеній Цимбалюк на засіданні Постійної ради ОБСЄ.

Окупанти завдали ракетного удару по Миколаєву. Внаслідок ранкового удару пошкоджено більш як 10 житлових будинків та об'єкт інфраструктури. Загинула одна людина, ще шестеро поранені, серед них – дитина. Посилюються обстріли на Луганщині: у Лисичанську та Северодонецьку шестеро загиблих. Обстріляно з артилерії село у Зеленодольській громаді на Дніпропетровщині. А також – Хотинську громаду Сумської області.

Демілітаризували російських загарбників. В акваторії Чорного моря було уражено буксир чорноморського флоту «Василь Бех» під час транспортування ним на острів Зміїний боєприпасів, озброєння та особового складу чорноморського флоту, – ідеться в повідомленні ВМС України.

За добу Збройні сили України на півдні знищили 72 загарбники, 2 склади з боєприпасами та 1 склад з паливом, 3 самохідні гаубиці, мінометний комплекс та 5 одиниць броньованої техніки ворога. **Загальні бойові втрати противника з 24 лютого по 17 червня становлять 33 150 осіб.**

Єврокомісія рекомендувала надати Україні європейську перспективу та статус кандидата у ЄС. Таке ж рішення прийняте щодо Молдови. Грузія отримала лише європейську перспективу.

Україна не прийматиме «Євробачення-2023», конкурс можуть пе-

редати Великій Британії, яка цьогоріч посіла друге місце, заявили організатори. Україна не згодна з таким рішенням і вимагає додаткових перемовин.

З 1 липня Україна вводить візи для росіян – уряд розірвав угоду з РФ. **До України прибув прем'єр-міністр Великобританії Борис Джонсон.** Він запропонував Володимиру Зеленському програму підготовки для українських воїнів – 10 тисяч солдатів кожні 120 днів.

18 червня. Дрейфуючі міни з російським маркуванням

росіяни атакували нафтопереробний завод у Кременчуці: по ньому вночі випустили від 6 до 8 ракет. **У Белгороді, розташованому за 80 кілометрів від Харкова,** мешканці скаржаться на вибухи та публікують відео спалахів у небі.

На півдні ЗСУ знищили майже 60 загарбників та 18 одиниць техніки РФ, серед яких: танк Т-72, важка вогнеметна система ТОС-1 «Буратіно», гаубиця «Мста-Б», самохідна гармата «Гіацинт».

російські війська продовжують розгортати додаткові сили для наступальних операцій у районі Северодонецьк-Лисичанськ.

Командувач вдв РФ генерал-полковник Андрій Сердюков полатився посадою за масові втрати в лавах російських десантників у перші тижні вторгнення під Києвом. Про це повідомляє Інститут дослідження війни (ISW)

На Одещині вночі ППО збила дві крилаті ракети «Онікс», випущені з берегового ракетного комплексу з території Криму. Сили оборони виявили також дрейфуючу міну поблизу берегів Одещини. Небезпечно знахідку було ліквідовано підрозділом Військово-Морських Сил ЗСУ, – ідеться у повідомленні. Раніше дрейфуючі міни з російським маркуванням були виявлені та знешкодовані біля узбережжя Туреччини та Румунії.

19 червня. 115-й день війни

росіяни наступають на околиці Северодонецька, уповільнивши наступ на інших напрямках – ISW.

рФ хоче зняття санкцій з експорту власного зерна та злакових в обмін на відкриття портів України – ООН.

Приліт ворожих крилатих ракет до Інгулецького району Кривого Рогу. Є руйнування, серед цивільних – двоє постраждалих, – голова ВА міста Олександр Вілкул.

Польща передала Україні сучасне 155-мм артилерійське озброєння – самохідні гаубиці АHS Krab.

росія переформатовує корабельне угруповання у Чорному морі та робить акцент на підводному флоті, – ідеться у зведенні оперативного командування «Південь». Нині у готовності до ракетного удару перебуває 28 «Калібрів».

Бій за Северодонецьк триває, ворог тисне з Попасної. Двічі вдарили по Северодонецькому «Азоту» – зафіксовані руйнування прохідної та очисних споруд, – ідеться в повідомленні Сергія Гайдая. Окупанти обстріляли Лисичанськ, Метьолкіне, Борівське, Білу Гору, Устинівку, Миколаївку, Білогорівку.

У росії порахували, що вже вивезли з України понад 300 тисяч дітей. Згідно з російською статистикою, з ОРДЛО і «небезпечних районів України» на територію росії було депортовано 1 936 911 осіб, з яких 307 423 – діти.

Папа Франциск звернувся до прочан, що зібралися на площі Святого Петра у Ватикані: «І в цей момент не забуваймо про багаторстраждальний український народ... Я хочу, щоб усі ви поставили собі запитання: що сьогодні роблю саме я для українського народу?»

20 червня – Всесвітній день біженців

Від початку війни по 16 червня з України виїхало 7,704 млн осіб, назад повернулися 2,559 млн, – повідомляє МВС України. На жаль, багато українців стали переселенцями ще з 2014 року.

Дніпропетровська область – на другому місці після Львівської за кількістю внутрішньо переміщених осіб – міський голова Дніпра Борис Філатов.

Командирів «Азова» перевели до Москви в СІЗО «Лефортово». ТТ-канал ТАСС із посиланням на джерело у правоохоронних органах заявив, що в Москві можуть перебувати понад 100 полонених з «Азовсталі».

На парламентських виборах у Франції перемогла пропрезидентська коаліція «Разом», яка набрала в новому парламенті 245 місць.

росіяни завдали авіаударів по околицях Лисичанська, у Северодонецьку тривають бої. ЗСУ втратили контроль над селом Метьолкіне біля Северодонецька.

Загарбницькі війська докладають максимум зусиль, щоб виконати завдання путіна й захопити всю територію Луганської області орієнтовно до 26 червня. Про це сказала заступниця міністра оборони України

ни Ганна Малир. Водночас загарбники зазнають величезних втрат.

ЗСУ вдарили по вкрадених російськими бурових платформах у Криму – так званих «вишках Бойка» – повідомляють соцмережі.

ЄС продовжив санкції проти росії за окупацію Криму ще на рік – до 23 червня 2023 року, – зазначено на сайті Європейської ради.

21 червня. Перші артилерійські установки з Німеччини

ЗСУ вдалося відкинути російські війська з першої лінії оборони на Херсонщині. На Запоріжжі українські війська переходять в контрнаступ.

За повідомленнями Генштабу ЗСУ: на Слов'янському напрямку, неподалік Богородичного та Долини, українські воїни відбили штурмові дії окупантів. На Северодонецькому – ворог продовжує обстріли наших військ із артилерії.

На Бахмутському напрямку, в районах Миколаївки, Вершини та Семигр'я, противник веде наступальні дії, бої тривають. На Авдіївському напрямку – завдав авіаційного удару в районі Нью-Йорка, здійснив обстріли цивільної інфраструктури в районах Черетиного, Авдіївки, Кам'янки, Нетайлова, Микільського та Оріхового.

Україна отримала від Німеччини артилерійські установки Panzerhaubitze 2000. Міністр оборони Олексій Резніков зауважив, що це вже 6-й вид артилерії калібру 155 мм, який посилює оборону України. ЗСУ застосовують проти російської армії M777, FH70, M109, AHS Krab та Caesar.

Загарбники обстріляли школу в Авдіївці «Градами» з магнієвим зарядом. Керівник Донецької ОВА Павло Кириленко повідомив, що це вже третя школа, знищена росіянами у цьому місті. Всього ж на Донеччині окупанти зруйнували близько двох сотень шкіл.

З оперативної інформації Генштабу ЗСУ станом на 18:00: на Северодонецькому напрямку тривають важкі бої. Окупанти закріплюються в населеному пункті Устинівка, ведуть наступ у напрямку Білої Гори, мають частковий успіх, бойові дії тривають.

ЗСУ знищили за добу 300 військових РФ – втрати ворога з 24 лютого по 20 червня перевищили 34 тисячі.

22 червня. День вшанування пам'яті жертв війни

Українців закликають 22 червня не ігнорувати повітряні тривоги – можливі провокації із ракетними обстрілами під час заходів з нагоди Дня вшанування пам'яті жертв війни.

Південний міст у Києві закрито для проїзду приватних автовок. Рух дозволено лише спецтранспорту екстрених та аварійних служб, громадського транспорту, транзитного вантажного транспорту, а також авто зі спеціальними перепустками.

Під час виступу в Білому домі президент США Джон Байден висловив упевненість у цілісності позицій США і європейських союзників щодо спільного протистояння агресії кремля проти України та продовження тиску на РФ.

Міністр економіки, віцеканцлер ФРН Роберт Хабек назвав суттєве скорочення поставок росією газу в Європу «економічною атакою» з боку путіна. Він упевнений, що путін хоче в такий спосіб зіграти на почутті страху в бізнесу та пересічних споживачів.

росіяни наближаються до Лисичанська, закріплюючись у сусідніх населених пунктах, місто обстрілюють авіацією. У Северодонецьку тривають вуличні бої.

На сході України ліквідовано 55% сил «днр», росія зазнає великих втрат. «Рівень втрат засвідчує надзвичайне виснаження російських і проросійських сил на Донбасі», – заявили у британському оборонному відомстві.

російські війська за минулу добу завдали по Донецькій області 29 ударів. Обстріляли 18 населених пунктів. 8 ударів пережила Авдіївка, також під вогнем ворога перебували Курахове, Красногорівка, Часів Яр, Слов'янськ, Залізне, Торецьк, Курдюмівка, Нью-Йорк, Черетине, Райгородок, Івано-Ілля, Неліпівка, Новоселівка Перша, Первомайське, Пришиб, Федорівка, Хрестище. Є вбиті та поранені мирні жителі.

Тривають запеклі бої у Северодонецьку, російські війська ведуть масовані обстріли Лисичанська та роблять спроби перекинути «дорогу життя» – трасу «Лисичанськ-Бахмут», ворог намагається встановити повний контроль над Северодонецьком.

На окупованій Луганщині ворог влаштовує витоки газу в багатоповверхівках, щоб вигнати на вулицю чоловіків, які ховаються від мобілізації.

На Миколаївщині у результаті обстрілів згоріло 82 гектари пшениці, ангар, насосна станція, господарчі будівлі та очерет.

Окупований Маріуполь. Депортація в росію продовжується. Кордони в бік України майже зачинені, але є так звані «козачі стежки», якими сьогодні можна вивозити місцевих жителів. Ні Червоний хрест, ні ООН не вивозять. Але дякуючи волонтерам, «ми щодня витягуємо 60–120 маріупольців із цього пекла», – повідомляє міський мер Вадим Бойченко.

Військова операція на Зміїному триватиме до повного звільнення острова, – заявив начальник ГУР МО Кирило Буданов.

23 червня. В Україні вже деокуповані 1026 населених пунктів

Прем'єр-міністр Великої Британії зазначив, що путінська армія просувається на Донбасі ціною великих втрат особового складу та зброї.

Проект «Дія» здобув «бронзового лева» на міжнародному фестивалі креативників «Каннські леви 2022» в категорії Creative Business Transformation.

Європарламент ухвалив резолюцію щодо невідкладного надання Україні й Молдові статусу кандидата в члени ЄС. «Україна та її народ пройшли кризу вогонь та воду на шляху до Євросоюзу та довели, що заслуговують на отримання європейської перспективи та статусу кандидата на членство в ЄС», – заявила президент Європейської комісії Урсула фон дер Ляен.

ВИПРОБУВАННЯ

Після недавнього скандалу щодо оголошення «незаконним» визнання незалежності Литви, в росії знову звучать погрози. Причина – запровадження Вільнюсом заборони на залізничний, а згодом і на автомобільний транзит підсанкційних товарів у калінінградську область.

росія вже вкрала в Україні понад 500 тисяч тонн зерна. Про це сказав посол України в Туреччині Василь Боднар. Це робиться з використанням російських та сирійських кораблів», — сказав Боднар.

США оголосили новий пакет допомоги Україні на \$450 мільйонів. Вони забезпечать передачу ЗСУ більшої кількості озброєння й техніки, зокрема систем HIMARS.

24 червня. Кремль намагається спровокувати білорусь

Захисники Северодонецька отримали команду відійти, — повідомив начальник Луганської обласної військової адміністрації Сергій Гайдай.

Україна – не місток, не подушка між Заходом і РФ, не буфер між Європою та Азією, не сфера впливу, не «сіра» зона, не транзитна територія. Не прикордоння між орками та ельфами. Україна – це майбутній рівний партнер для щонайменше 27 країн ЄС – зі звернення Президента України, голови Верховної Ради та прем'єр-міністра України на 120-й день війни.

На зустрічі міністрів закордонних справ «Великої сімки» у Берліні було обговорено російську агресію проти України та роль рф у загостренні глобальної продовольчої кризи.

росіяни намагаються оточити українські війська в районі Лисичанська – Міноборони. Найгаражнішими ділянками фронту залишаються населені пункти на південному і південно-східному напрямках від Северодонецька.

У тимчасово захопленому Мелітополі партизани пропонують за голову колаборанта Євгена Балицького винагороду в 10 тисяч доларів.

путін просто має наказати припинити війну і вивести війська з України – заява ЄС. Заява путіна про «повернення та зміцнення території» викрила імперіалістичний характер російської загарбницької війни проти України.

25 червня. Крилаті ракети летять з Білорусі.

Лінія фронту тягнеться на 2500 км, а найзапекліші бої ведуться у районі Северодонецька та Лисичанська. Водночас ЗСУ звільнили майже всі території Харківщини, поступово просуваються в бік Херсона.

Станом на ранок 25 червня більш як 950 дітей постраждали внаслідок повномасштабної збройної агресії російської федерації. 339 дітей загинуло та понад 611 поранено, — повідомляє Офіс Генерального прокурора.

У ніч на 25 червня по території України завдано масованого ракетно-бомбового удару. Зокрема, російські бомбардувальники «працювали» безпосередньо з території білорусі. Для цього було задіяно шість літаків Ту-22М3, які виконали пуски 12 крилатих ракет Х-22. Рубіж пуску – район міста Петриков, що неподалік Мозиря, орієнтовно за 50-60 кілометрів від державного кордону України. Бомбардувальники злітали з аеропорту «Шайковка» калузької області рф.

Реактивні системи залпового вогню M142 HIMARS вже працюють в Україні. «Артилеристи ЗСУ майстерно вражають визначені цілі – військові об'єкти ворога на нашій, українській території», — повідомив головнокомандувач ЗСУ Валерій Залужний.

В окупованому Криму розклеюють листівки: «Газові вишки – це тільки початок». Найбільше таких плакатів помічено в Алушті, Сімферополі й Керчі.

Ставлення до росії у демократичних країнах можна охарактеризувати як дуже погане. За даними нового дослідження Pew Research Center, дуже погано до рф ставляться в Польщі (97% респондентів), Австралії та Швеції (по 94%). Про негативне ставлення заявляють у США (92%), Нідерландах (91%), Японії (91%), Канаді (88%), Іспанії (87%), Великій Британії (86%), Південній Кореї (84%), Італії (83%), Бельгії (83%), Франції (81%), Німеччині (81%), Ізраїлі (78%), Греції (72%).

У Маріуполі загарбники спалили бібліотеку храму Петра Могили – у ній були унікальні екземпляри. «Після візиту московських агентів фсб в рясках в Маріуполі була вилучена та спалена на подвір'ї храму велика бібліотека, зібрана волонтерами та благодійниками», — повідомив радник міського голови Петро Андрющенко.

26 червня. Дії росії в Україні – акт геноциду

Конгрес США має намір оголосити путінську війну проти України геноцидом. Двопартійна група американських законодавців представила проект резолюції, що визначає дії росії в Україні як акт геноциду.

У Києві пролунали вибухи! У результаті ворожого ракетного обстрілу Шевченківського району Києва, сталося загоряння у 9-поверховому житловому будинку. У двох будинках відбувається порятунок і евакуація мешканців. Під завалами є люди. Частина мешканців евакуювали, двох постраждалих госпіталізували. Про це повідомляє ДСНС України.

російські війська зранку обстріляли Чернігівщину з артилерії. Лисичанськ потерпає від авіаударів, росіяни закріпилися у Северодонецьку та селах поруч. У Харкові внаслідок ворожих обстрілів постраждала лікарня, зруйнований житловий будинок. Одна людина загинула, семеро дістали поранення.

Ворог стягує сили до Слов'янська і намагається повторити сценарій Маріуполя та Северодонецька. Проте ЗСУ вже готові їх зустріти, — повідомляє очільник Донецької ОВА Павло Кириленко.

У Баварії розпочався саміт G7. Безпековій політиці присвячена 3-я сесія. За допомогою відеозв'язку до неї долучиться Президент України Володимир Зеленський.

росія планує перекинути у білорусь тактичну авіацію — розвідка. Зокрема, запланований переліт 10

літаків рф на аеродром Барановичі. Відбувається підготовка ДРГ для їх закидання на територію України.

росіяни продовжують нищити соціальну інфраструктуру Донецьчини, пошкоджено школи в Торецьку та Маяках; під ворожим вогнем знову Авдіївський коксохімічний завод, — повідомив у Телеграмі голова Донецької обласної військової адміністрації Павло Кириленко.

27 червня. рашисти вдарили по ТРЦ в Кременчуці

США планують придбати для України системи зенітно-ракетної оборони – CNN. На Запоріжжі через обстріли рф 84 населені пункти без електрики та понад 100 – без газу. Лідери G7 запускають Партнерство у галузі глобальної інфраструктури та інвестицій.

росія має дефолт за зовнішнім боргом. Сплив термін відстрочки відсоткових платежів у сумі біля 100 млн доларів, які мали бути виплачені 27 травня, і це вважається подією дефолту.

На Авдіївському, Курахівському, Новопавлівському та Запорізькому напрямках ворог здійснював обстріли позицій наших військ із ствольної та реактивної артилерії вздовж лінії зіткнення. Поблизу Мар'їнки українські воїни придушили в зародку спробу ворога піти вперед.

Ворог атакує Лисичанськ, у місті багато руйнувань – інформує очільник ОВА Сергій Гайдай. Місто атакують із Попаснянського напрямку, в місті багато пошкодженого житла та інфраструктури.

3 24 лютого по 27 червня ЗСУ знищили вже 35 тисяч російських військових, танків – 1552, ББМ – 3687, артилерійських систем – 771, РСЗВ – 243, засобів ППО – 101, літаків – 217, гелікоптерів – 184, автомобільної техніки – 2575, БПЛА – 636, кораблів і катерів – 14, крилатих ракет – 139, спеціальної техніки – 60.

Українські військові завдали по Зміїному ще понад 10 влучних уражень. «Військова операція розрахована на досить тривалий час і на абсолютне вивільнення острова від окупантів», — заявили в об'єднаному координаційному пресцентрі.

За підсумками саміту G7 вирішено надати до 29,5 мільярда доларів бюджетної підтримки у 2022 році, щоб допомогти Україні закрити дефіцит фінансування та продовжити надання базових послуг українському народу, — йдеться у заяві лідерів.

рашисти вдарили по торговельному центру в Кременчуці з території Курської області ракетою Х-22. ТРЦ палає, площа пожежі в будівлі складає 10 тис. 300 м кв. До гасіння залучено 115 осіб та 20 одиниць техніки ДСНС. Росія продовжує виміщати своє безсилля на звичайних громадянах.

96% українців довіряють ЗСУ, а 78% — почали більше говорити українською. Центр стратегічних

комунікацій отримав результати опитування Київського міжнародного інституту соціології. 94% українців хочуть, щоб Україна стала справжньою демократією. 90% — хотіли б бачити Україну в ЄС до 2030 року.

28 червня – День Конституції України

Кількість жертв ракетного удару по Кременчуку перевищила 20 осіб, 59 осіб постраждали. Розбір завалів і пошуку людей триває. Радбез ООН збирається на засідання. На території Полтавської області оголошено День жалоби. У Кременчуці – триденна жалоба.

Стівен Кінг прокоментував ракетний удар по ТЦ у Кременчуці у твіттері: «російський удар по цивільних об'єктах України – це тероризм. Слава Україні!»

Вночі ворог завдав ракетного удару по Миколаєву та Очакову. Троє людей загинуло і шестеро було поранено. Загинула дівчинка шести років, тримісячний малюк у комі. Через обстріли вигоріли 10 гектарів пшениці та зерносховище. Вогнеборці загасили пожежу площею 8000 квадратних метрів.

Укрпошта відкрила офіційний магазин на Amazon і стала першою поштовою компанією у світі, яка це зробила. У Києві вже о сьомій ранку біля Головоштамту стояли охочі купити нову марку «Українська мрія».

3 полону звільнено 16 українських військовослужбовців, з яких 2 офіцери та 14 солдатів. Також звільнено одного цивільного. П'ятеро звільнених – важкопоранені, які потребують невідкладного лікування.

Українські захисники відбили штурмові дії російських військ на Слов'янському та Харківському напрямках, зупинили наступ ворога поблизу населеного пункту Спірне Донецької області – Дані Генштабу ЗСУ.

Туреччина погодилася підтримати спільне членство Фінляндії та Швеції в НАТО в перший день Мадридського саміту Альянсу.

Крайні РБ ООН рішуче засудили ракетні удари рф по мирних містах України. Володимир Зеленський, який виступив на засіданні Ради безпеки ООН онлайн, закликав ООН позбавити росію повноважень в Генасамблеї за порушення Статуту.

У День Конституції в Україні США ввели заборону на імпорту золота з росії, Канада запровадила новий пакет санкцій проти рф. Українські захисники відбили спроби штурму російських військ на Слов'янському та Харківському напрямках.

29 червня. НАТО зараз потрібне більше, ніж будь-коли

Директор книгарні вивіз із Слов'янська більше 25 тисяч книжок. «Я не збираюся відкривати магазин в будь-якому іншому місті, я — патріот Слов'янська, — каже Віктор Разживін. — Одразу, як фронт «відсунеться», ми повернемося назад».

путін не досяг успіху в закритті дверей НАТО, заявив генсек НАТО Столтенберг. «Він хотів менше НАТО, але зараз він має більше НАТО, із приєднанням до Альянсу Фінляндії та Швеції».

«НАТО зараз потрібне більше, ніж будь-коли, і важливе як

ніколи», — заявив під час саміту НАТО в Мадриді президент США Джо Байден. Він додав, що буде створено постійний штаб 5-го армійського корпусу США в Польщі. На саміті затверджено нову Стратегічну концепцію, яка визначає росію як головну загрозу для євроатлантичної та європейської безпеки.

Британський мільярдер Річард Бренсон приїхав до Гостомеля. Його цікавили можливості відновлення аеродрому ДП «Антонов» та проєкт будівництва нового літака «Мрія», — зазначив голова ОДА Тарас Думенко..

До Києва з візитом прибув президент Індонезії Джоко Відодо. Глави МЗС України та Індонезії підписали угоду про безвіз.

Найбільший обмін: Україна звільнила 95 захисників «Азовсталі», загалом – 144 військових. З них – 59 бійців Національної гвардії, 30 – Військово-морських сил, 17 – Державної прикордонної служби України, 9 – Територіальної оборони, 1 Національної поліції. більшість звільнених українців мають важкі ушкодження: вогнепальні та осколкові поранення, вибухові травми, опіки, переломи, ампутації кінцівок.

За інформацією Генштабу ЗСУ на 18.00 на Донецькому напрямку противник намагається блокувати Лисичанськ та взяти під контроль ділянку автошляху Лисичанськ – Бахмут. Для підтримки наступальних дій ворог задіяв диверсійно-розвідувальні групи, проте їх виявили та знешкодили українські воїни.

30 червня. російські війська втекли з острова Зміїний

Українські штурмовики Су-25 та бомбардувальники Су-24м уразили командно-спостережний пункт ворога, два склади боеприпасів, склад ракетно-артилерійського озброєння, знищили техніку та живу силу ворога.

Ворог штурмує район Лисичанського НПЗ, бої тривають. Дані Генштабу.

«Внаслідок вдало проведеної військової операції противник поспіхом евакуював залишки гарнізону двома швидкісними катерами і, ймовірно, залишив острів. Наразі Зміїний вкрито пожежею, лунають вибухи», — повідомили в ОК «Південь».

До кінця року у поїздах з'явиться інтернет від Starlink. Укрзалізниця вже протестувала пілотний проєкт встановлення Starlink у поїздах.

Оперативна інформація Генштабу ЗСУ станом на 18.00. ЗСУ відбили ворожі штурми на Харківському, Слов'янському та Бахмутському напрямках; на Лисичанському напрямку військові рф мають частковий успіх.

На Авдіївському, Курахівському, Новопавлівському та Запорізькому напрямках противник здійснював обстріли позицій із ствольної та реактивної артилерії вздовж лінії зіткнення, завдав ракетного удару по околицях Авдіївки, вів повітряну розвідку БПЛА типу «Орлан-10».

Пентагон розглядає пропозиції щодо надання Україні нових систем озброєнь. Міноборони США наразі розглядає 1300 пропозицій від 800 компаній щодо нової інноваційної зброї та комерційних можливостей, які вони можуть розробити та виготовити для України.

За повідомленнями Генерального штабу ЗСУ та інформгентств (Продовження в наступному номері)

ВЕКТОР РОЗВИТКУ

Юрій ЛОГВИНОВ:

«Російські війська намагалися знищити наш інститут»

Можливо, тому, що добре розуміли значення установи,
адже чимало систем російського озброєння було створено на основі розробок харків'ян

Інститут радіофізики та електроніки ім. О.Я. Ускова Національної академії наук України знають у найвіддаленіших куточках світу. У різні роки в інституті працювали Павло Бліох, Семен Брауде, Емануїл Канер, Олександр Усков та багато інших. У квітні 2022 року інститут опинився під цілільним вогнем російських агресорів.

Які будівлі зруйновані, чи можливо (і коли) їх відновити? А також – як наукова установа планує подальшу роботу? Ці та інші запитання ми поставили тимчасово виконуючому обов'язки директора інституту – Юрію ЛОГВИНОВУ.

– Юрію Федоровичу, з початку російської агресії минуло 90 днів. Якими стали ці місяці для інституту? Що було в перші дні, коли ворог підійшов до Харкова? Коли обстріли були найінтенсивнішими?

– 24 лютого я прокинувся від вибухів, що лунали з боку цивільного аеродрому Харкова. Зрозумів: війна.

У місті працювало тільки метро, та й то недовго. Зателефонував колежі, який мешкає поруч з інститутом – заступнику директора з загальних питань Володимиру Миколайовичу Бобро. Обговорили невідкладні рішення щодо охорони установи та допуску мешканців до бомбосховища. Хоча сказати, що ми готувалися до війни, було розроблено плани – як діяти, як зберегти життя людей та матеріально-технічну базу. Але майже одразу стало зрозуміло, що ці плани недосконалі. Це й не дивно, адже їх розробляли, спираючись на досвід Другої світової (зокрема, вони передбачали приїзд керівників підрозділів до інституту). Ці плани були зруйновані в перші ж години війни, коли більшість керівників підрозділів не змогли дістатися до роботи.

Саме Володимир Бобро став фактичним керівником інституту на 56 діб. Він знаходився на території установи цілодобово, в тому числі й під обстрілами. Під час війни добре видно і найкращі, і найгірші якості людей, розумієш, на кого можна покластися, хто не підведе. Володимир Бобро з тих, хто не підведе.

У перші дні війни обстрілів по території інституту не було. Потім – «прилітало» епізодично, а в другій половині квітня почали обстрілювати дуже інтенсивно. «Гаряче» було до початку травня, коли ЗСУ перейшли в наступ. Сьогодні (щодня!) поблизу інституту також лунають поодинокі вибухи.

– Як сильно постраждали будівлі та наукове обладнання під час обстрілів?

– Постраждали всі корпуси (їх сім). Міни та снаряди влучили в дахи та стіни, в одному корпусі виникла пожежа, вцілент вигорів цілий поверх. На жаль, саме в цій будівлі розміщувалась основна частина наших експериментальних установок. Суми втрат – колосальні.

Вибито скло майже у всіх вікнах (я нарахував 623 розтрощених вікна), розмерзлася система опалення. Треба замінити не менше 126 батарей опалення.

Дуже хвилювались за наше національне надбання – дослідниць-

кий низькотемпературний комплекс. На щастя, він вцілів.

– Мільйони українців у перші дні й тижні війни виїхали за кордон чи в західні області країни. Як працює інститут в умовах воєнного часу?

– Наші співробітники, як і багато харків'ян, виїжджали і за кордон, і в інші області України. Але в основному залишилися на Харківщині. Статистика така: з 345 наукових співробітників 29 виїхали за кордон, 94 – в інші області України, 222 працівники залишилися в Харківській області.

Війна показала чимало слабких місць в організації праці в інституті в екстремальних умовах. Першочерговим завданням було відновити роботу і нарахувати заробітну плату. Не можна було залишити людей без засобів існування!

Ситуація ускладнювалася тим, що програма нарахування зарплати була «прив'язана» до інститутського сервера. І для нарахування потрібно було знаходитись саме тут, в установі, де, до речі, часто пропадала електроенергія. Наші мужні дівчата-бухгалтери під обстрілом нараховували зарплату.

У квітні, коли знаходитися на території інституту стало смертельно небезпечно, було прийнято рішення про перехід в режим простою...

– Чи є бачення (план) відновлення установи? Як плануєте залучити кошти, партнерів?

– До 12 травня на території інституту знаходилися підрозділи ЗСУ, які обороняли Харків від ворога. Після їх виходу з території установи співробітники інституту організували цілодобове чергування та розпочали роботи з відновлення інфраструктури. Зокрема, була створена комісія по оцінці завданої шкоди.

Дуже підтримують волонтери. Розрахунки показують, що своїми силами, без сторонньої допомоги, ми не зможемо відновити роботу інституту швидко і в повному обсязі.

– Як, на вашу думку, забезпечити безпечну роботу установи в майбутньому? Адже Росія може вдарити крилатими ракетами в будь-який момент.

– Гарантувати безпечну роботу інституту (як і інших наукових установ міста) неможливо. Але підвищити стійкість до ракетних ударів можна. Для цього потрібно розмістити (розосередити) найбільш цінне обладнання в різних корпусах. Потрібно налагоджувати дистанційну роботу, дозволяти (і допомагати!) науковцям проводити експериментальні дослідження вдома.

Необхідно провести реформу управління і в НАНУ й максимально відмовитись від застосування паперових носіїв та особистих підписів на паперових носіях. Усе спількування в інституті має відбуватися із застосуванням цифрових технологій. Програми потрібно розробити так, щоб їх можна було використовувати з віддалених серверів, розміщених, наприклад, за кордоном.

Основним принципом повинно стати збереження фахівців та створення умов для їх роботи з будь-якої частини світу.

– Інститут радіофізики та електроніки ім. О.Я. Ускова знають і поважають у світі. І чи не найбіль-

Так виглядають сьогодні корпуси наукової установи.

ше про нього знали саме російські вчені, оскільки з ними були тісні виробничі контакти ще з часів існування Радянського Союзу. Як зреагували на російську агресію ваші партнери за кордоном? Чи, бодай, висловили підтримку?

– За іронією долі деякі наукові роботи нашого інституту стосувалися саме розробок систем управління крилатими ракетами, тактичних засобів протиповітряної оборони тощо. Озброєння, у створенні якого наші фахівці брали участь, російські агресори застосували проти нас.

До 2014 року ми мали широкі зв'язки з російськими науковцями. Потім ці контакти поступово припинилися. Спілкуватися з ними було неможливо: вони були повністю отруєні російською пропагандою. Звісно, ніякої підтримки від російських вчених ми не відчули, втім, і не очікували.

Зате нас підтримують вчені всього світу! Наукові організації США, Британії, Франції, Іспанії, Швеції, Фінляндії, Польщі, Болгарії (і багатьох інших країн) приймають наших співробітників, пропонують участь у спільних проектах. Я впевнений, що наші друзі допоможуть і з науковим обладнанням.

– Інститут є відомим науковим центром у галузі радіофізики, електроніки, радіофізичних досліджень твердого тіла і біологічних об'єктів, поширення радіохвиль тощо. Важко навіть усе перелічити! Як ваші розробки допомагають долати ворога чи рятувати людей?

– Я став заступником директора в 2014 році, коли розпочалася війна з РФ. Першочерговим завданням ми вважали застосування розробок нашого інституту в сфері зміцнення обороноздатності України. Більше сотні проектів було направлено в різні інстанції. Але – марно...

Отримали фінансування і були доведені до стану діючого макета лише проекти НАН України, фінансування яких здійснювалося під патронатом Володимира Горбуліна. З 2014 року таких проектів в нашому інституті було виконано п'ять. Це проекти зі створення цифрової системи вогневого ураження, оптичний локатор з виявлення безпілотних літаків, локатор з виявлення людей за стінами будівель, створення захищеного каналу зв'язку з безпілотними апаратами і створення магнетрона на довжину хвилі 8 мм.

Але до серійного виробництва справа не дійшла. Річ у тім, що ми (я маю на увазі керівництво НАНУ) намагалися, так би мовити, «нав'язати» свої розробки підприємствам Укроборонпрому. Вони наче й не проти, але є свої, затверджені плани й програми.

Тому в останні два роки ми пішли іншим шляхом. Запропонували нашим колегам з оборонних підприємств свої послуги практично безкоштовно. Спершу це були консультації, потім, коли колеги упевнилися, що ми можемо допомогти досягнути нової якості продукції, почалися розмови про спільні проекти. На жаль, війна призупинила цю співпрацю, але ми її обов'язково відновимо.

– Над якими важливими темами і розробками працюють сьогодні вчені інституту?

– Інститут – доволі велика наукова організація. Унікальність установи в тому, що в нас є фахівці і з електроніки, і з поширення радіохвиль, і з відбиття радіохвиль від різноманітних об'єктів. Ми можемо розробляти комплексні проекти, в яких створюються як прилади, так і програми для їхнього функціонування. Маємо досвід зі створення лазерної техніки, головок самонаведення, засобів виявлення та супроводу різноманітних цілей, у тому числі і маловисотних. РФ, як країна-спадкоємець Радянського Союзу, дуже добре знала наш потенціал і можливості. Може, саме тому війська РФ так вперто старалися знищити наш інститут.

– А які розробки інституту, на вашу думку, уже критично необхідно впровадити?

– Важливе питання. Дивіться, як це працює: держава має замовлення і дає фінансування, підприємство хоче отримати ці гроші і починає створення системи або приладу. Для отримання конкурентних переваг замовляє науковцям експертні висновки чи пропозиції.

У нас же науковців звинувачують у тому, що вони не можуть впровадити свої розробки. Але ми в принципі не можемо це зробити. Сотні пропозицій з нашого боку завершилися нічим, вітчизняні підприємці не бачать сенсу у впровадженні наших розробок. Чому? Наприклад, триває засідання в Укроборонпромі. Його веде заступник генерального директора, який до цього керував троллейбусним депо. Наш інститут презентує оптич-

ну систему з виявлення безпілотних апаратів. Така розробка коштує 50 тисяч доларів. Нам кажуть, що це дуже дорого і за такі кошти простіше придбати схожі системи за кордоном. Пояснюємо, що це розробка дослідного зразка і при серійному виготовленні ціна буде в сотні разів нижчою! Але нас не чувають.

Щодо іноземних замовників, тут інша проблема. Кошти, які надходять в інститут від іноземного замовника, стають де-юре державними. Це порушує фундаментальний принцип власності. Навіть зарплату не можемо платити більшу, ніж передбачено законодавством. Закупівлі треба проводити тільки через Prozorro. Якби це були державні кошти, то це було б зрозуміло. Але ж це кошти іноземного замовника! Це призводить до відмови дослідників виконувати проект іноземного замовника, тому що відповідальність велика, а оплата праці мала. Та й придбати через Prozorro іноземні комплектуючі – це той квест. А це втрата валюти, звільнення молодих науковців, які не можуть отримувати нормальну зарплату, втрата досвіду та навичок.

– Уже сьогодні зрозуміло, що війна докорінно змінила всі сфери нашого життя. Як, на вашу думку, має змінитися робота інституту після перемоги? Що для цього потрібно?

– Тут я висловлю свою особисту думку, яка на цей момент не збігається з думкою моїх колег. Те, що робота інституту повинна змінитися, сумнівів не викликає. Наша праця не давала великого внеску в інноваційний розвиток держави. Але для того, щоб відбулися зміни, необхідно, як на мене, по-іншому оцінювати роботу інституту та конкретних науковців.

Адже який основний критерій нашої роботи сьогодні? Реалізація ідей і виробів? Ні, написання статей. Їх повинно бути багато, вони мають друкуватися в престижних журналах, мати цитування. Виконання колективом науковців роботи для якогось підприємства потребує багато часу, якого навіть не виділиш для написання статей. Але, маєте ви для цього час чи не маєте, а статті повинні бути. Причому статті в журналах, пов'язаних зі Збройними силами, не вважаються престижними, бо ці журнали не входять до SCOPUS та інших наукометричних баз даних.

Тож керівник наукового відділу повинен написати статтю в журнал з квартилем Q1 і Q2 (інакше не пройде атестацію). Така наукова робота чудово виглядає в теоретичних галузях, при цьому праця в реальних проектах, метою яких є діючі макети приладів та систем, стає невдячною справою, тому що вимагає величезних зусиль, фінансів та часу.

На мою думку, треба повернутися обличчям до своєї економіки. Звіти по проектах для вітчизняних підприємств повинні стати більш престижними і більш вагомими, ніж публікації в міжнародних журналах з квартилем Q1. Пріоритетними повинні стати проекти з підприємствами оборонпрому – як найбільш перспективними споживачами наукової продукції.

Спілкувалася Світлана ГАЛАТА

АКТУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю

Любов СМОЛЯР:

«Інтернаціоналізація та міжнародна співпраця – наші сильні сторони»

Сьогодні чимало закладів вищої освіти міркують, як виживати в умовах економічної кризи. Війна суттєво похитнула економіку, і доведеться докласти всіх зусиль, щоб втриматися на плаву. Одним з інструментів заробити кошти й водночас забезпечити розвиток університету, є інтернаціоналізація та міжнародна співпраця.

Університети, які роками впроваджували практики інтернаціоналізації, сьогодні мають суттєві переваги. Таким закладом є, зокрема, Міжнародний університет фінансів. Запитуємо у його ректорки Любові Смоляр – які стратегії життєздатності вибудовує сьогодні виш, які переваги це дає студентам і викладачам?

– З початком повномасштабної війни, яку розв'язала Росія проти України, для багатьох закладів вищої освіти можуть настати непрості часи, адже чимало старшокласників-абітурієнтів виїхало до Європи. Як плануєте провести вступну кампанію? Яку стратегію життєздатності бере на озброєння Міжнародний університет фінансів? Як планує залучати вступників, які переваги тут можуть спрацювати?

– Ключове слово – «життєстійкість». Так, нас «штормить», але ми вистоємо і рухаємося вперед.

МУФ реалізує цілісну систему програм підготовки бакалаврів, магістрів, докторів філософії, MBA програм; надає міждисциплінарні знання та практичні навички у сфері менеджменту, міжнародного бізнесу, маркетингу, фінансів та аналітики великих даних (Big Data), штучного інтелекту, блокчейну, хмарних обчислень і машинного навчання. А також – допомагає здобути компетенції у галузі програмування та ведення цифрового бізнесу.

Щороку ми оновлюємо близько 50 відсотків навчальних програм у сфері фінансів, бізнес-аналітики, економіки, менеджменту, міжнародного бізнесу та міжнародної економіки.

Більшість наших бакалаврських та магістерських програм доступні для навчання в будь-якій точці світу. Навчатися можна онлайн! Це безумовна перевага (особливо в умовах війни), і наші студенти її дуже цінують.

Ми даємо можливість безперервного професійного розвитку всім, хто прагне здобути нові знання та досвід на будь-якому етапі життя. Пропонуємо корпоративні інтенсивні програми, короткі курси, програми підвищення кваліфікації.

В університеті створено динамічну екосистему для міждисциплінарних досліджень, яка включає розгалужену глобальну мережу, віртуальні об'єкти, спеціалізовані приміщення та інституційні партнерства.

Інтернаціоналізація та міжнародна співпраця є нашими сильними сторонами, і я впевнена, що навчатися в МУФ прийдуть вступники і з України, і з-за кордону.

– Як і з чого починався процес інтернаціоналізації в Міжнародному уні-

верситеті фінансів? На що спрямований, та як допомагає готувати спеціалістів міжнародного рівня в Україні?

– Інтернаціоналізація є пріоритетом усіх європейських університетів, які створюють філії у різних частинах світу, налагоджують партнерство та студентську мобільність, приваблюють на навчання молодь з інших країн тощо. Звісно, це й наш пріоритет також.

Якщо «оглянутися» на історію нашого вишу, то можна побачити, що ми завжди розвивалися за принципами інтернаціоналізації. Для нас інтернаціоналізація – це зацікавленість у підвищенні якості, досконалості освіти та досліджень. «Глобальне охоплення» включає не лише міжнародні заходи (партнерство, студентську мобільність, створення філій), а й внутрішні системи, процеси та організаційну культуру.

У МУФ інтернаціоналізація здійснюється за трьома стратегічними напрямками: розвиток міжнародних програм; міжнародна академічна мобільність; навчання іноземних студентів.

– А як виглядає розвиток міжнародних програм на практиці?

– Найкраще пояснити на прикладі. Однією із таких програм є міжнародна програма «SAP – University Alliances», в рамках якої на базі нашого університету створено перший в Україні Академічний сертифікаційний Центр SAP (ACI SAP) глобальної транснаціональної компанії SAP.

Академічний сертифікаційний центр SAP надає студентам знання та навички роботи з високоінтелектуальними програмами, вкладеними алгоритмами і процедурами, що описують бізнес-процеси організації в рамках спеціалізованих модулів SAP з подальшою міжнародною сертифікацією; допомагає підвищити кваліфікацію співробітників компаній-партнерів на платформі «Віртуальний Міжнародний університет фінансів» (корпоративні програми відкритого типу); залучає слухачів курсу TERP10, студентів і випускників до проходження практик та стажувань.

– Як реалізуєте програми міжнародної академічної мобільності?

– Ми переконані, що програми міжнародної академічної мобільності студентів та викладачів університету мають відповідати запитам компаній-роботодавців. Їх вимоги – мати фахівців, які володіють кількома мовами, мають міжнародний досвід та мультикультурний підхід до розв'язання проблем.

Тому студенти, які беруть участь у міжнародному обміні, мають можливість обирати з понад десяти курсів навчання англійської, французької та польської мови в університетах-партнерах. Три освітні програми у нашому портфоліо частково викладають англійською.

– Скільки в університеті іноземних студентів? Чому це важливо?

– Понад 20 відсотків студентів за всіма програмами (бакалавр, магістр, PhD) – з-за кордону. І ця кількість постійно зростає! Це свідчить про те, що наші освітні програми справді дуже якісні.

Найбільше іноземних студентів приваблює програма «Менеджмент міжнародного бізнесу». І це зрозуміло, сьогодні не можна закриватися в тісному економічному просторі однієї країни. Треба знати і вміти працювати на міжнародному рівні.

А для нас наявність іноземних студентів – це стимул до осучаснення навчального процесу в університеті.

– Яка стратегія інтернаціоналізації в МУФ?

– Інтернаціоналізація для нашого університету – не просто бажана можливість. У мінливому, глобально взаємопов'язаному світі, де знання, ідеї та люди більше не обмежені національними кордонами, щоб залишатися конкурентоспроможним, потрібно мати доступ до ресурсів та залучати таланти до університету. А ще – потрібно бути адаптивним до зовнішніх викликів, мати академічні досягнення.

Серед цілей інтернаціоналізації в університеті – «озброїти» студентів знаннями та навичками, які дають можливість працювати в будь-якій країні світу; збільшувати привабливість університету для найбільш здібних студентів з України та інших країн; розширювати академічну та наукову мобільність студентів та викладачів; забезпечувати доступність курсів для широкого кола іноземних студентів; посилювати міжнародну науково-дослідну діяльність завдяки залученню викладачів європейського рівня та розвитку стратегічного партнерства тощо.

– Розкажіть, будь ласка, детальніше про мережу університетів-партнерів. Що це за університети? Які переваги це дає студентам сьогодні?

– Наш університет співпрацює з університетами Франції, Австрії, Польщі, Туреччини, Латвії, Швеції, Швейцарії та Індії. Ми розвиваємо освітні програми академічної мобільності, які функціонують спільно з Віденським університетом прикладних наук FH Wien of WKW (Австрія), університетом економіки (місто Бидгощ, Польща). Вчені та студенти взаємодіють з колегами з усього світу, проходять стажування у рамках програм обміну «The Exchange Programme Linnaeus-Palme», яка укладена з Королівським технологічним інститутом Швеції.

Викладачі та студенти МУФ успішно проходять конкурсний відбір та отримують гранти на участь у Польській програмі «Togun Economic and Legal Summer Program», яку організовують факультет економічних наук та управління, а також – факультет права та управління Університету Миколи Коперника (м. Торунь, Польща). Протягом чотиринадцятилітнього стажування наші студенти отримали можливість долучитися до щорічного дослідницького проекту за напрямком: «Implementation of the idea of inclusive development in selected countries and regions». Вони провели низку тематичних досліджень у галузі економічної та соціальної інтеграції в ЄС щодо виконання завдань суб'єктів, відповідальних за

Любов Смоляр (в центрі) разом з міжнародними партнерами університету

соціально-економічну інтеграцію в Польщі та Україні.

Окрім того, співпраця вчених нашого університету та університету Миколи Коперника дозволила започаткувати проведення досліджень, що охоплюють соціально-економічні проблеми країн Центральної та Східної Європи, зокрема, у сфері економічного розвитку, конкурентоспроможності економік і регіонів, функціонування ринків і галузей, інституційних змін.

Цікавим для студентів-практиків є проходження курсів електронного навчання «FSDF e-Campus Certification» у співпраці з Франкфуртською школою фінансів та менеджменту (Німеччина) та можливість взяти участь у проекті Британської ради «Програма розвитку лідерства українських університетів».

– МУФ надає можливість студентам опанувати частину освітньої програми за кордоном. Розкажіть, будь ласка, як це відбувається.

– МУФ спільно з Університетом Ле Ман (Франція) реалізує спільні освітні магістерські програми «Два дипломи» за спеціальностями: «Менеджмент», «Фінанси, банківська справа та страхування».

Спільні програми підготовки магістрів з престижним французьким Університетом Ле Ман дають студентам МУФ можливість навчатися один рік у Франції за інтегрованими навчальними планами і отримати два дипломи. Мета програм – підготовка до професійної діяльності вузькоспеціалізованих фахівців з широким міжнародним світоглядом, здатних керувати міжнародними операціями в компаніях по всьому світу.

Щоб взяти участь у програмі, студенти повинні володіти французькою мовою. Упродовж першого року МУФ надає студентам можливість поглибленого вивчення французької мови. Навчання у Франції безкоштовне. Студенти МУФ оплачують лише проживання в гуртожитку та харчування.

– Чи має університет (його викладачі та студенти) досвід участі в грантових конкурсах та виконанні грантових проектів?

– Так, звичайно! МУФ має значний досвід участі у грантовій діяльності, міжнародних та вітчизняних проектах. Серед найцікавіших – міжнародні проекти TEMPUS «Е-інтернаціоналізація для спільного навчання» та «Підтримка іннова-

цій шляхом удосконалення нормативно-правової бази вищої освіти в Україні», які були реалізовані за участю міжнародних партнерів Польщі (University of Economy in Bydgoszcz).

Університет тісно співпрацює у рамках проектної діяльності з Istanbul Arel University (Туреччина). Міжнародний університет фінансів в рамках Erasmus+ KA 103 programme ініціював проект у кооперації з Istanbul Arel University – «One Up on Bologna Process: Diploma Competency Supplement».

Другим проектом був проект Erasmus+ KA2 щодо співпраці для обміну інноваціями та передовим досвідом – «Сприяння європейській інтеграції за допомогою впровадження найкращих практик з публічного адміністрування». Завданням проекту було розгорнути інтерактивну транс'європейську навчальну академічну онлайн-платформу (CUEAP). Вперше було створено загальноєвропейський освітній англійськомовний цифровий контент (відеолекції, тести, а також нові навчальні матеріали з адаптацією до нових інноваційних підходів публічного адміністрування).

– Де працюють випускники Міжнародного університету фінансів? Які двері для них відкриті?

– Є багато посад, на яких випускник МУФ може досягти успіху й кар'єрного зростання. Це менеджер з ділових операцій, досвід і знання якого найбільш корисні під час впровадження нового робочого середовища. Це директор з продажу, який чітко визначить, як компанія може найкраще оптимізувати продажі та забезпечить колаборацію з регіональними менеджерами та спілкування з клієнтами. Це фінансові директори та висококваліфіковані фахівці у сфері фінансової аналітики, які забезпечують фінансову стабільність організації та відповідають за фінансове планування, аналіз, розробку стратегії, управління бюджетами, оцінку ризиків, прогнозування прибутку тощо.

Загалом, випускниками Міжнародного університету фінансів є шановані фінансові експерти, які володіють критичними та математичними навичками, вміють перетворити вихідні дані в корисні активи бізнес-аналітики та знаходять рішення складних бізнес-проблем в цифрову еру.

Підготувала Світлана ГАЛАТА

НАШІ У СВІТІ

Ксенія ПІДДУБНА:

«Моя душа в Україні. Я українка – я так відчуваю...»

Дівчина з Маріуполя вивчає питання війни і миру у Швеції

...Я зустріла її на другий день війни. Ми опинилися поряд на Stora torget – центральній площі Уппсали, місті, яке називають найбільш студентським містом Швеції. Був мітинг-протест проти агресивного нападу росії на Україну.

«Ти звідки?» – запитала в дівчини з українським прапором на плечах. «З Маріуполя...» – відповіла. Дізналася, що Ксенія здобула ступінь бакалавра в Гаазькому університеті прикладних наук (THUAS), а нині навчається в магістратурі Уппсальського університету – найстарішому і одному з найбільших університетів Швеції. «Що вивчаєш?», – запитала. «Війну і мир!», – відповіла Ксенія. «Актуально...» – тільки й спромоглася я відповісти.

Про глобальні й насущні питання війни і миру та погляди майбутнього дипломата на них – в інтерв'ю зі студенткою Уппсальського університету Ксенією ПІДДУБНОЮ.

Прапор – своїми руками.

– Ксеніє, там, на Stora torget, я звернула увагу на твої жовто-блакитний стяг. Не запитала, звідки він у тебе... Адже 24 лютого після жсахливої інформації про напад росії на Україну у шведських медіа з'явилося повідомлення про те, що вже з обіду у Швеції закінчилися в продажу українські прапори. Не лише в крамницях, а й на складах фабрики, яка спеціалізується на пошиві державних символів. Такого небаченого попиту на українські прапори Швеція ніколи раніше не переживала...

– Я це пам'ятаю. Український прапор замайорів в Уппсалі на площі перед будинком комуни... У той день різні організації, церкви, звичайні мешканці хотіли продемонструвати солідарність з Україною та українцями. Прапори давно закінчилися в магазинах, а люди все телефонували й телефонували, щоб купити їх...

У той день я придбала жовту й блакитну тканину і ми разом з подругою пошили український прапор. За кілька днів на ньому з'явилася тепер уже знакова фраза про «руський корабель»...

– Розкажи, як ти опинилася в Нідерландах?

– Я народилася й ходила в школу в Маріуполі. Мені було 15 років, коли моя мама одружилася з нідерландцем і ми готувалися до переїзду в Нідерланди. Це був 2014 рік. У той день, коли виїжджали з Маріуполя, в місто зайшли танки... Ми ще не розуміли, що відбувається, але відчували: насувається щось страшне.

На перших порах у Нідерландах було дуже важко. Ми постійно спілкувалися з родичами, які залишилися в Маріуполі. Я не надто переймалася політичною ситуацією, а більше переживала, що жит-

тя зруйновано, попереду – невідомість, і таких друзів, як я мала в Україні, не знайду в чужій країні.

...Пам'ятаю, одного дня, коли я брала участь у змаганнях з волейболу, до мене підійшла мама. Вона тримала телефонну трубку й плакала. Повідомила, що бомбили Маріуполь... То був мій район, я там жила 15 років... Тобто все, що відбувається зараз у моєму місті, починалося ще в 2014-му. Моя бабуся працювала на ринку, який бомбили росіяни. Вона втікала, переступаючи через тіла загиблих. Це вже було, і це був шок. Тут, у Європі, я не могла повірити, що таке може бути насправді.

Чотири роки тому я приїжджала в Маріуполь і чула вибухи у своєму районі – це східний район, за яким тягнувся поля до Донецька.

А сам Маріуполь розвивався і розквітав. Я не впізнавала рідного міста – нові набережні, фонтани, світлові інсталяції, парки, багато квітів – було залучено чимало інвестицій, які дали змогу реанімувати та реставрувати багато об'єктів. Життя в місті набирало нових обертів, про що раніше годі було й подумати. Потім... маріупольців прийшли «спасати»... від хорошого життя. Цього літа я дуже хотіла і планувала поїхати туди...

– Як виникло бажання вивчати питання миру та конфліктів?

– Після закінчення дев'яти класів в Маріуполі я рік вивчала мову в Нідерландах, 2 роки продовжувала навчання у звичайній школі, а потім вступила в Університет прикладних наук у Гаазі. Там був обширний курс міжнародних відносин. Я цікавилася економікою, мовами, культурою, глобальна політика не входила в коло моїх ін-

тересів, вона була обмежена лише політикою Європейського Союзу.

А коли за програмою Еразмус переїхала в Естонію (це був 2019–2020 навчальний рік), мої погляди круто змінилися, тому, що політика крутилася навколо мене і я варилася в ній. Я їздила по балтійських країнах, відвідувала конференції НАТО. Відчула відразу, що у цих країнах про росію говорять значно більше, ніж у Нідерландах, росія – в центрі розмов колишніх радянських республік. На заняттях в університеті – дискусії не про Америку, а про росію і потенційні загрози від неї. Мені це було дуже близько. Відвідувала курси з цієї теми, зокрема курс національної безпеки. Тоді проходили дуже активні дебати, і я мала змогу брати участь у конференціях НАТО. На одну з них поїхала у Вільнюс, де побувала на військових базах, спілкувалася з військовими. Їхні міркування стали для мене відвертим шоком. У діях росії литовці вже тоді бачили величезну загрозу і для мене це звучало так, ніби війна вже розпочалася. Мені це здавалося дуже конфронтаційно.

Там багато йшлося про російську пропаганду, хоча в Європі про неї фактично почали говорити лише зараз. Я взяла чимало інтерв'ю в Литві, було неймовірно цікаво, і все торкалося мене безпосередньо.

По поверненні в Нідерланди я писала дипломну роботу про НАТО, росію, потенційні загрози, історію відносин НАТО й росії і як це все можна спрямувати в мирне русло. Я вже знала, що моє навчання в магістратурі буде пов'язано з війною і безпекою, а не з економікою, тому повністю «розвернула» дослідження в цьому напрямі.

Вступила в Уппсальський університет, де опановую знання миру та конфліктів (Master of Science Peace and Conflict Studies). Мій департамент досліджує війни і конфлікти. У фокусі моїх інтересів – Прибалтика, білорусь, росія, Молдова, Грузія, Україна.

– Це було минулої осені, коли міжнародні аналітики уже говорили про нагнітання росією ситуації на кордонах з Україною. Ви говорили про це на лекціях?

– Так, в Уппсалі на лекціях і семінарах ми особливо багато говорили про всі ці події, особливо в грудні минулого та в січні цього року. Ще не було війни, але ситуація нагніталася. Збільшувалася військова присутність росії на кордонах з Україною...

Торік, у грудні, я їхала в Київ, щоб зустрітися з бабусяю, а тут усі за мене хвилювалися: і друзі, і професори... Це було дивно чути, бо Київ був чудовий – я надіслала відео друзям, де люди співали на вулицях різдвяних пісень...

– А ти сама відчувала занепокоєння?

– Я переконувала себе в тому, що воєнний сценарій абсолютно нереалістичний, нелогічний, невігідний нікому. Так думали й мої родичі: вони навіть не зібрали «тривожну валізу», вважали це цілковитою нісенітницею.

Напередодні у країнах Балтії я брала участь в кількох конференціях, де виступали представники парламентів, науковці, які вивчають відносини між Україною і росією, представники НАТО, Вашингтона. Йшлося саме про Україну і потенційну війну: абсолютно всі були впевнені, що це лише ескалація. Зауважте: так вважала не тільки я, студентка, а люди із величезним досвідом, ґрунтовними знаннями, компетентні фахівці, які давно працюють у цій сфері. Вони казали, що це навряд чи можливо. Там були представники й українських міністерств, Верховної Ради України, і всі як один говорили: ми готуємось протистояти російській агресії, але поки що

цього не очікуємо. Мене навіть починали дратувати всі ці розмови про можливу війну.

– Ти прокинулася 24 лютого...

– Того ранку я прокинулася від аудіоповідомлення моєї бабусі з Маріуполя, що... почалася війна, і вона не знає, чи отримаю я це повідомлення. Можливо, воно буде останнім... Ось така звістка розбудила мене одного «чудового» ранку, і це – шок. Я відкрила стрічку новин і побачила, що почалося захоплення України...

Я почала телефонувати родичам і друзям в Україну, контактувала з татом (він теж жив у Маріуполі), говорила з мамою – вона плакала увесь час...

– Переконувала родичів виїжджати з Маріуполя?

– Звісно, це перше, про що я говорила бабусі. Казала, що потім може бути просто пекло. Проте вона зі своєю сестрою навіть не думала втікати: куди? У Маріуполі вони жили усе своє життя, і у 2014-му теж нікуди не втікали. І зараз сподівалися пересидіти.

Спочатку мої родичі перебралися зі східної частини міста ближче до центру, заспокоюючи мене, що «завтра буде вирішальний день»... Хоча я ж вивчаю ці процеси: якщо війна розпочалася, то зупинити її дуже важко. Розпочати війну можна за день, зупинити – ні.

– З початком війни моє життя зупинилося... Так ти казала шведським журналістам, які намагалися дізнатися про твою родину в Маріуполі. А через певний час я прочитала в місцевих новинах, що твої родичі в безпеці. Як вони вижили?

– Першого березня я ще телефонувала бабусі, а вже наступного дня зв'язок зник. Фактично цілий місяць я не знала, що з ними і чи живі вони. Здавалося, якби були живі, то знайшли б можливість дати про себе звістку... (Але це було неможливо, як потім виявилось). Увесь цей час я жила новинами, бачила, що відбувається в місті, читала історії маріупольців, які збирали сніг, щоб отримати хоч трохи води... Я знала, що з початком війни продуктів у супермаркетах уже не залишилося, а в моєї бабусі їжі ледь вистачало на три дні... І цілий місяць нічого не чути. Уявляла найгірше...

Уже через місяць дізналася, що другого березня вони стояли в колоні машин на виїзд з Маріуполя, але їх не випустили.

– Яким чином вдалося вибратися звідти?

– У них, на диво, вціліло авто. Вони вибиралися під бомбуваннями, коридорів не було, але ховатися в підвалах ставало дедалі небезпечніше. Пощастило доїхати до Запоріжжя. Із Запоріжжя вони нарешті зателефонували.

На університетському семінарі.

УВАГА! ОГОЛОШЕНО КОНКУРС

Національна академія наук України оголошує конкурс

на здобуття премій для молодих учених і студентів закладів вищої освіти за кращі наукові роботи

За роботи в галузі природничих, технічних і соціогуманітарних наук Президія НАН України щороку (в лютому) присуджує чотирнадцять премій для молодих учених і чотирнадцять премій для студентів закладів вищої освіти. Премії присуджуються окремим авторам або колективу авторів за кращі наукові роботи, а також за серію наукових робіт з єдиної тематики, за відкриття та винаходи. Колектив, висунутий на присудження премії, повинен включати лише основних авторів, чий внесок був найвагомим, і складатися не більш як з трьох осіб. Особам, удостоєним премій, на загальних зборах відповідного відділення Національної академії наук України вручаються дипломи встановленого зразка.

На конкурс не приймаються роботи, які раніше були удостоєні премій НАН України, галузевих академій України або спеціальних премій інших відомств, що присуджуються за конкурсами.

Не приймаються на конкурс також збірники наукових робіт різних авторів.

* * *

1. В конкурс можуть брати участь наукові співробітники, викладачі, стажери-дослідники, аспіранти науково-дослідних установ, закладів вищої освіти віком до 35 років включно, студенти, а також аспіранти та студенти зарубіжних країн, які навчаються в наукових установах та закладах вищої освіти України.

2. Право висувати кандидатів на здобуття премій надається: дійсним членам і членам-кореспондентам НАН України; ученим радам наукових установ і закладів вищої освіти, колегіям (президіям) міністерств і відомств України, технічним радам промислових підприємств, конструкторських бюро, радам наукових і науково-технічних товариств, що підтверджується витягом з протоколу засідання вченої ради установи або відповідного органу підприємства, організації, чи відомства.

3. Граничний термін подання роботи на конкурс – 15 грудня 2022 р.

4. Організація, яка висунула роботу на присудження премії молодим ученим та студентам, подає до Президії НАН України (01601, м. Київ, вул. Володимирська, 54, телефони для довідок: (044) 239-64-24; (044) 239-64-63) в оформленому належним чином вигляді з написом на титульно-

му аркуші: «На здобуття премій НАН України для молодих учених (студентів)» та зазначенням відділення НАН України відповідно до тематики роботи:

а) офіційний лист установи щодо направлення конкретної роботи на конкурс (на бланку) в 2-х примірниках, скріплений гербовою печаткою установи;

б) обґрунтоване подання, що включає назву, наукову характеристику роботи й коротку анотацію;

в) опубліковану наукову роботу (серію робіт), матеріали наукового дослідження або винаходу у 2-х ідентично оформлених примірниках – на конкурс молодих учених;

г) наукову роботу, матеріали наукового дослідження або винаходу в 1 примірнику – на конкурс студентів;

д) конкретну довідку у відсотково-цифровій формі про творчий внесок кожного члена авторського колективу, який складається з не більше як трьох осіб, у роботу або серію робіт, висунених на конкурс;

е) довідку про те, що роботи, які подаються на конкурс, не було раніше удостоєно премій НАН України, національних галузевих академій наук або спеціальних премій інших відомств, що присуджуються за конкурсом;

є) не менше двох рецензій сторонніх організацій (із зазначенням адреси);

ж) відомості про автора: прізвище, ім'я, по батькові, повна дата народження, місце роботи, науковий ступінь й посада (для студентів – заклад вищої освіти, факультет, курс у розгорнутому вигляді), домашня та електронна адреси, номер телефону (службовий, домашній та мобільний), ксерокопія довідки про надання ідентифікаційного коду;

з) згоду на збір та обробку персональних даних (на відповідному бланку).

Всі матеріали, які подаються на конкурс, повинні бути відповідно оформлені: роботи (неопубліковані) підписані авторами, довідки і рекомендації – керівниками установ (закладів вищої освіти) й скріплені печаткою даної установи. Сторінковий обсяг кожного супровідного документа не регламентується.

5. Роботи, оформлені неналежним чином, до участі в конкурсі не допускаються.

6. Роботи, за які не присуджено премії, не зберігаються в НАН України і за бажанням можуть бути повернені.

Звичайно, люди в тих пекельних умовах не готові були розбиратися в тонкощах військової політики. У них було відчуття, що маріупольців кинули напризволяще.

– У Маріуполі не було зв'язку? Що розповідала бабуся?

– Я лишень знаю, що їхні дні в заблокованому місті минали в пошуках продуктів, води і якщо їх вдавалося роздобути, то в приготуванні якоїсь їжі на вулиці. Перебіжками вони намагалися добиратися до своєї квартири, забирали якісь речі і потім знову так само перебіжками – в підвал. Бабуся в'язала в підвалі, щоб заспокоїтися...

– Сподіваюсь, тепер вони в безпечному місці...

– Жінка, яка була за кермом авто, мала на меті добиратися до Польщі, тому і моя бабуся з тіткою теж поїхали з нею. Тепер вони в Нідерландах, разом з мамою, вітчимою і котиком. Це південь країни, там багато теплиць, і мої бабуся з тіткою вже працюють там, доглядають за квітами, а також вчать нідерландську мову. Спочатку говорили, що в їхньому віці мову вже не вчать, поки я не переконала, що їхній вік у Європі – це зовсім не вік...

Нещодавно вдалося вибратися й моему татові, житло якого повністю розбомбили. Друзі вивезли його в окуповане село, звідки він потрапив у росію, а вже потім через

можливо, й були в Росії «проїздом» чи навіть жили там певний час, та цього не достатньо. Треба добре знати історію і путінський режим, щоб до кінця зрозуміти «спресованих» і заляканих росіян. Переконана, що санкції не повинні торкатися лише олігархів і політиків. Інакше середньостатистичні росіяни так ніколи і не замисляться над тим, а що, власне, робить з ними цей режим. Я не раз себе запитувала: чому в Україні люди дуже швидко протестують проти якихось неприйнятних речей і чому цього не відбувається в росії? Мені здається, що в росії сам концепт демократії недоступний, в людей немає розуміння, що вони мають якусь владу. Їм це не горить, ну і добре... Ніхто не буде жертвувати навіть крихтою власного комфорту заради зміни режиму. Тим паче, що в це ніхто не вірить. У 90-х маленька частина росіян «отямилась», але цього надто мало.

У моєї бабуся дві сестри, одна з них живе в росії. Вона вважає, що Радянський Союз – це найкраще, що було в її житті... З росіянами інколи починаєш спілкуватися, а у відповідь чуєш: «Ой, ні! Тільки не про політику. Ми поза нею!». Ось продукт режиму. Політика навколо тебе, і ти аж ніяк не можеш бути поза нею.

– Ти вважаєш, що Захід надто гу-

Я запитала своїх викладачів, чи знають вони, що штраф за те, що людина плонула на букву Z, більший, ніж отримала ця журналістка? А журналісти, які дозволяють собі скористатися правом свободи слова, просто зникають?..

– І що тобі відповіли?

– Їх шокували мої запитання. Вони про це навіть не замислювалися. Мені здається, що Захід легко сприймає те, що вписується в їхнє розуміння, і глибше вже ніхто не дивиться.

Опозиція, протест – Захід це коштає блискавично. І навіть не задається питанням, чи реалістично це в такій країні, як росія?

Я думаю, що найкраще можуть розуміти й аналізувати поведінку росії – Балтійські країни і Польща. Вони про все це говорили Заходу ще з 2007 року. На жаль, їх не слухали і навіть не сприймали всерйоз. Зараз уже зрозуміло всім. Аналітичні бачення і прогнози Польщі теж реальні.

– Як ти, майбутній дипломат-аналітик, бачиш закінчення війни?

– Я думаю, з відходом путіна від влади режим в росії не зміниться. Для цього повинні змінитися хоча б 2–3 покоління. Приблизно через 20–30 років, а то й більше, коли вже не буде путінських друзів ще з часів холодної війни і прийде нове покоління. А поки що все важко і нереалістично.

Ну, а з приводу війни, ми про це говорили... Я дуже переживаю за Маріуполь, який може стати замороженим конфліктом на роки, так як це працює в Грузії, Молдові, всюди, куди росія суне свій ніс.

– Ти почувалася в Європі українкою чи нідерландкою?

– Я виїхала з України ще не зовсім сформованою людиною, мене сформувала Європа, і європейкою я себе відчуваю. Але й українкою. І в Європі почувалася українкою теж. У мене змішані почуття... Але з початком війни – багато що змінилося. Я громадянка Нідерландів і раніше не акцентувала увагу на тому, що я українка. Тепер, навпаки, моя душа в Україні, я українка – я так відчуваю.

– Ксеню, про що ти мрієш?

– Хочу бути щасливою. Хочу робити щось хороше, що б змінювало світ на краще, допомагати людям.

Сьогодні я даю інтерв'ю, готую презентації про Україну в університеті. І якщо людина після моєї розповіді ставить перед собою запитання, яких раніше не ставила, – це добре. Важливо, щоб люди не ігнорували те, що десь там відбувається війна, а замислилися: «Що я можу зробити, щоб полегшити людські страждання?» Поширювати правдиву інформацію про Україну, залучати в цей процес інших людей – це моя мета сьогодні. Але в майбутньому я сподіваюся зробити значно більше – у політиці, у сфері дипломатії, в НАТО.

Стільки років розвитку і... в Європі зараз війна, якій ніхто не зміг запобігти. Політики, академіки, НАТО, ООН – і ніхто... На жаль, навіть у політиці багато хто присутній не для того, щоб змінити світ на краще, а задля власного «єго»... Серед молодих людей, які навчаються зі мною, я бачу і тих, для кого навчання – класна ідея, престиж, повага суспільства, гроші, подорожі, корисні знайомства, але не цілі – допомогти людям або змінити світ на краще... Мене це тривожить.

Бесіду вела Ірина НІКОЛАЙЧУК, Уппсала, Швеція

Студенти протестують проти агресії росії в Україні.

Естонію – в Італію до своєї сестри. На кордоні росіяни дотошно розпитували, куди й до кого він їде. Цікавилися мобільним телефоном, на що тато відповів, що телефон згорів у квартирі, яку «визволителі» підпалили...

– Ти сказала раніше, що зупинити війну надзвичайно важко. Як ти, бачиш цей шлях? Що каже наука і практика?

– Думаю, що перш ніж вдасться її зупинити, минуть щонайменше місяці... Зазвичай, воюючі сторони мають сісти за стіл перемовин з єдиною метою – досягти миру. Це тривалий процес. Тим паче, що й санкції ще не працюють сповна.

Мені здається, що Захід не до кінця розуміє, як функціонує росія. Росіянам наплювати на санкції, вони в Європу не їздили і не хочуть. Вони будуть жити з патріотичними думками, які плекає в них телевізор: «Захід хоче нас знищити, але ми будемо сильними». Наприклад, мої родичі в росії зухвало заявляють, що вони проживуть і без «швейцарських сиров»...

– Так, ті, хто впроваджує санкції, повинні знати менталітет росіян. У противному разі західні санкції можуть і не спрацювати.

– Санкції – метод перевірений. Але потрібно дуже добре розуміти контекст російського режиму і суспільства. Багато західних професорів,

манний до росії?

– Я б не сказала, що це погано, але з росією це не працює. Захід намагатиметься все робити в межах міжнародного права. Росія ж робитиме, що їй заманеться. Захід обмежений у своїх діях, він діє за протоколом. Ну, як можна воювати із вбивцею і злодієм, якщо він дозволяє собі все, а ти дієш за правилами? Путін використовує це у своїх цілях.

Думаю, Захід трохи й наївний. Російська пропаганда езуїтськи витончена, і водночас настільки груба, що інколи думаєш: брехнею це бути не може. А насправді може. Скажімо, я вважаю дискусійним випадок із російською журналісткою, яка на пропагандистському першому каналі вискочила з антивоєнним плакатом (Марина Овсяннікова – авт.). Це також може бути штучною пропагандою, адже тут не все стикнується. Наприклад, як вона змогла забігти в студію, де в аудиторії, можливо, перебувало десятки осіб? Чому її ніхто не зупинив? Звісно, це не був прямий ефір. У цензурній країні, де не існує свободи слова, прямих ефірів немає. Журналістка кричить, а телеведуча навіть оком не моргнула на те, що поза нею бігає якась жінка з плакатом? Як мінімум, це дуже дивно.

Це дуже слизький момент, але Захід його проковтнув.

НАУКА БЕЗ КОРДОНІВ

Прогноз космічної погоди з Антарктиди

Вивчати і прогнозувати погоду надзвичайно важливо. Ці знання потрібні, не тільки, щоб не забути вдома парасольку, але й щоб передбачити врожай, скласти карти погодних змін в регіоні чи на планеті.

Окрім звичної погоди, уже декілька десятиліть люди вивчають і космічну погоду. Дані космічних «синоптиків» надзвичайно важливі, зокрема для безперервної роботи супутників. Без них сьогодні людство як без рук, адже супутники передають радіосигнали, стежать за пожежною безпекою, фотографують (дуже чітко) переміщення ворога тощо.

Вивченням космічної погоди займаються науковці, які досліджують геокосмос.

Про стан і перспективи геокосмічних досліджень України в Антарктиці під час засідання Президії НАН України розповів завідувач відділу радіофізики геокосмосу Радіоастрономічного інституту Андрій ЗАЛІЗОВСЬКИЙ.

Геокосмос – це частина навколосферного космічного простору. Важливо вивчати, наприклад, неоднорідності навколосферної космічної плазми, які впливають на супутниковий зв'язок.

– Сонячний вітер взаємодіє з магнітним полем землі, – пояснює доповідач. – Регіони ж, де відбувається ця взаємодія, знаходяться у високих широтах. Саме тому ми ведемо наші дослідження в Антарктиці, на узбережжі Антарктичного півострова.

Унікальне місце (над станцією також знаходиться озонна діра, яка зміщується, і «Вернадський» опиняється то всередині, то ззовні) дозволяє вченим проводити дослідження щодо відтворення добових, сезонних і річних властивостей атмосферних гравітаційних хвиль та рухомих іоносферних збурень; вивчати використання глобальних електромагнітних резонаторів як індикаторів стану геокосмосу тощо.

– Дані зондування ноосфери планети затребувані в сучасних сервісах космічної погоди, – продовжив розповідь пан Андрій. – Наприклад, наш Радіоастрономічний інститут і

центр космічних досліджень Польської академії наук створили карту космічної погоди, яка оновлюється кожні 15 хвилин. На цій карті над Антарктикою залишається чимало білих плям. Сьогодні ми разом з польськими колегами намагаємося ці білі плями «закрити».

Для того, щоб дослідження тривали, потрібно осучаснювати техніку, адже частина апаратури застаріла. Великі надії вчені покладають на нове судно «Ноосфера», яке недавно придбала Україна. На його борту працює радіофізична обсерваторія. У перший рейс «Ноосфера» вийшла у січні, тому війна, на щастя, її не зачепила.

На жаль, з початком війни під тимчасовою окупацією опинилися дві радіофізичні обсерваторії. Під загрозою обстрілів знаходиться Радіоастрономічний інститут на Харківщині. «Частина обладнання інституту (зокрема, сервер) ми перевезли в Польщу, і дані щодо антарктичних досліджень надходять туди», – розповів Андрій Залізівський.

Доповідач також зазначив, що за роки спостережень вчені написали понад сто наукових праць, чотири кандидатських і три докторських.

Серед наукових досягнень – створення методу частотно-часової селекції радіосигналів на наддовгих радіолініях, що дало змогу з Південного полюсу контролювати динаміку іоносферних неоднорідностей навіть на Північному полюсі.

Більшість наукових результатів отримано у співпраці з вченими США, Норвегії, Польщі, Японії, Великобританії, Італії, Угорщини та інших країн.

В обговоренні доповіді взяли участь директор Центру космічних досліджень Польської академії наук професор Івона Станіславська, академіки НАН України Вадим Локтев, Сергій Комісаренко, Зіновій Назарчук, Ярослав Яцків, члени-кореспонденти НАН України Юрій Ямпольський та Володимир Устименко.

Підготувала
Світлана ГАЛАТА

ІСТОРІЯ НАВЧАЄ

Як Україна здобувала статус консультативного члена Антарктичного договору

Президент Національної академії педагогічних наук України академік НАН та НАПН України Василь Кремень, який у 2000–2005 був міністром освіти і науки України, а до того очолював службу гуманітарної політики Адміністрації Президента України, був причетний до багатьох важливих подій, пов'язаних з передачею станції «Фарадей» Україні та повноцінним набуттям Україною статусу антарктичної держави.

Спогадом про те, як Україна домоглася позитивного голосування за надання їй статусу консультативного члена Антарктичного договору, Василь Григорович поділився з читачами газети «Світ».

– Мені пощастило ще від самих початків бути долученим до перемовин щодо передачі станції «Фарадей» Україні, потім – бути у складі нашої делегації під час підписання угоди, яку від імені держави Україна підписав Надзвичайний і Повноважний посол України в Великій Британії Сергій Комісаренко. А потім, коли настав час відправляти в Антарктиду українську частину об'єднаної експедиції, яка разом з британцями мала здійснювати там першу зимівлю, до мене як працівника Адміністрації Президента звернулися наші поліарктики. Вони попросили допомогти з державним прапором. Адже саме під час зимівлі було передбачено офіційно передати станцію «Фарадей» і підняти прапор України вже над станцією «Академік Вернадський». Я потурбував тоді відповідну службу Адміністрації й отримав велике полотно, з тих, що вивішують на будівлі АП. Саме цей прапор України і було піднято першим на флагштоку станції «Академік Вернадський».

Станцією мені довелося активно займатися не тільки в Адміністрації Президента, а й впродовж п'яти років перебування на посаді міністра освіти і науки України.

Найбільш складною для мене була сторінка, пов'язана з Антарктидою, у 2004 році. У Кейптауні (Південна Африка) проходила чергова зустріч країн-учасників Антарктичного договору. Як міністр освіти і науки України я очолював делегацію нашої країни.

Україна вже була членом цієї організації з 1994 року. Але наш статус був неповноцінним: ми не мали, як й інші два десятки країн, права голосу.

Консультативною стороною мали право стати лише країни, які вели в Антарктиді щорічні наукові спостереження. На той час українські дослідники вже кілька років

Історичне фото: учасники церемонії підписання документа щодо передачі Україні британської антарктичної станції «Фарадей» – академік Вернадський.

працювали на станції «Академік Вернадський», тож проблем не повинно було бути. Розгляд нашої заявки було включено в порядок денний наради.

Але особливістю набуття статусу консультативного члена була одностороння підтримка усіх уповноважених, яких на той час було два з половиною десятки, і серед них єдина пострадянська країна – Росія, якій цей статус автоматично дістався після розпаду Радянського Союзу.

Перед вильотом з Києва від одного з зарубіжних посольств ми отримали інформацію, що Нова Зеландія, а з нею Австралія і, можливо, ще деякі країни заперечуватимуть надання Україні статусу консультативного члена. Для нас це було неочікуваною звісткою, але розбиратися вже не було часу. По прильоту – а це був вихідний день – я почав шукати делегацію з Нової Зеландії з тим, щоб визначити суть претензій. З'ясувалося, що кілька років тому два промислові російські судна порушили норми вилування риби, були зафіксовані відповідною службою Нової Зеландії, але уникли покарання. Тепер ці судна належали українській компанії, мали іншу назву. Але новозеландські морські служби впізнали давнього порушника й усі претензії пред'явили Україні. На всі наші запевнення, що винне не наше міністерство, що ми розберемося тощо, новозеландці не погоджувалися зняти вето. А разом з ними з почуття солідарності про це ж заявили Австралія та Франція. Напрута була велика. Якщо коротко, то після нашого звернення до МЗС України, Посольство України в Москві (Посол Микола Білоблоский) було проведено перемовини із Посольством Нової Зеландії в Росії і через державні гарантії щодо суден-порушників було знято вето на набуття Україною більш високого статусу в Антарктичному дого-

ворі. Але це було далеко не останньою проблемою. Тепер проти виступила Росія.

Інтереси Росії представляв її Посол у Південно-Африканській республіці. Формальним приводом був закид, що Україна претендує на колишні антарктичні станції Радянського Союзу. На наші запевнення, що це не так, що у нашої країни є колишні станції «Фарадей» і вона значно комфортніша за будь-яку радянську, і нам більше не потрібно, була відмова. Як доказ, росіяни посилалися на лист Кабінету Міністрів України початку 90-х років за підписом першого віцепрем'єра – міністра Ігоря Юхновського про те, що, мовляв, Україна просить передати їй одну з колишніх радянських станцій. Щиро кажучи, ніхто з нас не знав про цей лист, а проблема для України геть вичерпалася після появи станції «Академік Вернадський».

Істинна причина такої позиції Росії полягала у прагненні представляти в Антарктичному договорі усі країни СНД. Така позиція і в ті часи була притаманною Росії, зокрема, якщо задати їй питання приєднання України до Болонського процесу у вищій школі.

Знову ж таки довелося підключати центральні органи влади у Києві.

Врешті-решт вдалося відбити претензії Росії – і от відбувається засідання членів Антарктичного договору. Ставиться питання щодо України, ніхто не заперечує, як голова делегації роблю коротку промову і переходжу на сторону столу засідань, де розміщуються представники країн, що є консультативними членами. Попереду несуть прапор України і розміщують його за моєю спиною.

Тепер до числа учасників договору входять 47 держав, із них 28 мають статус консультативних сторін, і серед них – Україна.